

LİSE DÜZEYİNDEKİ MİLLİ SPORCULARIN KARAR VERMEDE ÖZSAYGI VE KARAR VERME STİLLERİNİN İNCELENMESİ

¹Mustafa Vural^{ABDE}

²Adem Özdemir^{ABCE}

³Harun Özdemir^{BE}

⁴Yaşar Çoruh^{BE}

⁵Alper Tunga Peker^{ACE}

⁶Serkan Zengin^{ADE}

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

C Veri Analizi (Statistical Analysis)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkanların Sağlanması (Funds Collection)

Özet: Araştırma, lise düzeyinde Güreş, Boks, Karate, Taekwondo ve Judo branşlarında milli olmuş sporcuların branş ve spor yapma yılı değişkenleri açısından karar vermede öz saygı ve karar verme stillerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada mevcut durumu ortaya koymayı amaçlayan betimsel tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya Erzurum ilinde farklı liselerde öğrenim gören ve mücadele sporuyla uğraşan toplam 135 öğrenci katılmıştır. Araştırma için ise verilerin toplanmasında, Mann ve ark (1998), tarafından geliştirilen, Deniz (2004), tarafından Türkçeye uyarlanan ve iki bölümden oluşan Melbourne Karar Verme Ölçeği (Melbourne Decision Making Questionary) kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda iki gruplar için Mann-Whitney U Testi ve çoklu karşılaştırma yapılacak veriler için Kruskal-Wallis Varyans Analizleri seçilmiştir. Araştırma için anlamlılık seviyesi ise $\alpha=0.05$ olarak belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, karar verme stilleri ölçeği alt boyutlarından panik karar verme ve erteleyici karar verme stillerinin taekwondo branşı ile uğraşan sporcular açısından anlamlı bir şekilde farklılaştığı gözlemlenmiştir. Karar vermede özsaygı düzeyinin ise judo branşında anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Karar vermede öz saygı düzeylerine bakıldığında ise, spor yapma yılı değişkenine göre 1 yıl ve daha az spor yapan kişilerin karar vermede öz saygı düzeylerinin anlamlı bir şekilde farklılaştığı, karar verme stilleri ölçeği alt boyutlarının anlamlı düzeyde ise farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Milli sporcu, Karar verme, Özsaygı, Spor, Eğitim

¹Sorumlu yazar, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu mustafaavurall@gmail.com

²Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eleşkirt Meslek Yüksekokulu, aozdemir@agri.edu.tr

³Karabük Üniversitesi, Eskipazar Meslek Yüksekokulu, harunoazdemir@karabuk.edu.tr

⁴ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu yasar_coruh@hotmail.com

⁵ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu tungapeker@hotmail.com

⁶ Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu serkanzenin79@gmail.com

EXAMINATION OF HIGH SCHOOL STUDENT NATIONAL ATHLETES' SELF-ESTEEM IN DECISION MAKING AND DECISION MAKING STYLES

Abstract: Research was carried out to determine self-esteem in decision making and decision-making styles of high school student national athletes in Wrestling, Boxing, Karate, Taekwondo and Judo branches in terms of branch and year of doing sports variables. In the research, the descriptive survey method which aimed to reveal the current situation was used. A total of 135 students engaging in fighting sports and studying in different high schools in Erzurum province, participated in the study. In the research, Melbourne Decision Making Questionnaire consisting of two parts, developed by Mann et al. (1998) and adapted to Turkish by Deniz (2004) was used as the data collection tool. For data analysis, the Mann-Whitney U test was used for paired comparisons and Kruskal-Wallis Variance Analysis was used for multiple comparisons. The significance level in the research, $\alpha=0.05$ was selected. As a result of the research, it was observed that panic decision making and postponer decision making styles which were sub-dimensions of the scale of decision-making styles, differentiated significantly in terms of athletes engaging in taekwondo branch. It was concluded that the level of self-esteem in decision making differentiated significantly in judo branch. When levels of self-esteem in decision making were examined, it was concluded that self-esteem levels of those engaging in sports for 1 year and less in decision-making decision differentiated significantly according to the year of doing sports and the sub-dimensions of decision-making style scale did not differ differentiated significantly.

Keywords: National athlete, Decision making, Self-esteem, Sports, Education

Summary

Introduction: Decision making is the whole process of cognitive and behavioral efforts in selecting and choosing from various situations (Kuzgun 1992). Decision making is specific to people who are equipped with intelligence, thought, consciousness and will (Koçel 2001). People who are in a decision-making situation tend to meet and satisfy both their inner world needs and environmental expectations. To do this, people have to use their personal and environmental resources effectively and positively (Daft 1994). **Purpose:** From this point of view, this study was carried out to answer questions such as followings: what does affect athletes while making decisions, to what extent year of doing sports and sports branches affect these decisions. **Method:** In the research, screening model which aims to describe tendencies, attitudes, and opinions numerically or quantitatively through studies conducted on a sample group chosen from a population, was used (Creswell, 2013). In the research, survey technique which is frequently utilized in screening studies has been used as data collection technique (Erkuş, 2013). The population of the study consists of national athletes engaging in fighting sports (Wrestling, Boxing, Karate, Taekwondo, and Judo) and studying in different high schools in Erzurum province. The sample group of the research consists of a total of 135 voluntary students. In the research, Melbourne "Decision Making Questionnaire" consisting of two parts, developed by Mann et al. (1998) and adapted to Turkish by Deniz (2004) was used. **Data Analysis:** For data analysis, the Mann-Whitney U test was used for paired comparisons and Kruskal-Wallis Variance Analysis was used for multiple comparisons. In cases where there were significant differences as a result of Kruskal Wallis Variance Analysis in multiple comparisons, Mann Whitney U test was used to determine between which groups this difference existed. The significance level in the research, $p=0.05$ was selected. **Findings and Conclusion:** As a result of the research, it was observed that panic decision making and postponer decision making styles which were sub-dimensions of the scale of decision-making styles, differentiated significantly in terms of athletes engaging in taekwondo branch. It was concluded that the level of self-esteem in decision making differentiated significantly in judo branch. When levels of self-esteem in decision

making were examined, it was concluded that self-esteem levels of those engaging in sports for 1 year and less in decision-making decision differentiated significantly according to the year of doing sports and the sub-dimensions of decision-making style scale did not differ differentiated. When literature was examined there are studies with different results. It is thought that these differences result from working groups and branch differences.

1. GİRİŞ

Karar verme kavramı farklı değişkenler içinde birisinin seçilmesi veya tercih yoluyla belirlenmesi için yapılan bilişle ve davranışla ilgili çabaları ifade eder(Kuzgun, 1992). İnsanlarda karar verme kavramı akıllı, bilinçli, düşünceli ve irade sahibi kişilere özgü olarak görülmektedir (Koçel, 2001). Karar verici pozisyonunda olan kişi, çevre ile ilgili olan beklentilerini karşıladığı gibi aynı zamanda kendi ihtiyaçlarını da karşılamaya yönelik bir durumdadır. Birey bu durumu ortaya koyabilmek için kişisel ve çevre ile ilgili kaynakları çok iyi bir şekilde kullanabilmesi gerekmektedir (Daft, 1994).

Bireyler her gün değişik dönemlerde karar verirler. Bu açıdan karar verme, karmaşık olarak görülse de bireyin güçlü ve zayıf tarafının birlikte ele alındığı bir süreci ifade eder. Karar almada aşamasında kişilere yardımcı olunabilir. Karar sürecine anlam kazandırma, sürecin öğelerini açıklama, karar vermenin ilişkisinin ne ile ilgili olduğunun ortaya koyulmasında insanların daha anlaşılır ve sağlıklı karar almalarında yararlı olmaları açısından önemlidir.

Bu süreçte kişisel farkların en önemli unsurlarından bir kısmı da karar verme ile ilgili stillerdir. Karar verme ile ilgili çalışmalar ilk olarak ilgiyi, kişilerin kararlar alırken temel aldıkları şeyi ve nasıl karar verdikleri gibi durumlarla alakalı olmuştur (Clemen ve Reilly, 2001; Haris, 1998).

Kuzgun (2000) karar alma ile ilgili davranışların açığa çıkarılabilmesi için üç şart olduğunu belirtmiştir:

- Kararı almaya yönelten ihtiyaçla birlikte oluşan zorluğun ve bu zorluğun kişiler tarafından algılanması,
- Bu durumun ortadan kaldırılması için seçeneklerinin olması,
- Kişilerin bu farklılıklardan birisini seçme özgürlüğü içinde bulunması gerekir.

Karar alma işlemi diğer bir ifade ile kişinin kendi dünyası içinde dengeyi sağlayıcı bir süreç anlamında da görülmektedir. Karar alma aşamasında olan kişi, içsel ve çevresel ihtiyaçlarına göre hareket etmek zorundadır. Bunun için kişi bütün kaynaklarını en iyi şekilde verimli ve olumlu olacak biçimde kullanması gerektiğini bilmelidir. (Marco vd., 2003). Bu durumda karar veren kişinin, kararları ile ilgili seçeneklerde bulunurken ve bunları değerlendirirken temel aldığı sistemler farklılık gösterebilmektedir. Sınıf ve kişiler açısından toplum içinde bazı değerler, nesnelere, olay ve görüşler o toplu için önemli durumlardır. Bütün bunlara göre karar alan kişiyi bağlayıcı ve yöneltici bir etkiye sahiptir. Karar verme işlemi değerler ışığında

değerlendirilirse düşünceler belirli bir yere kadar sistemli hale gelir (Bursalıoğlu, 2005).

Özsaygı ise, kişilerin özlük anlamında ideal olan benliği aralarındaki farkların açıklanabilmesidir. Genel olarak kişinin kendini ne biçimde algıladığı ile nasıl olmak istediği yani ideal benliği arasında oluşan farkı kişinin öz saygısını veya düzeyini ifade eder. Bu aşamada bireyin bu farklılıkları nasıl açıkladığı ve duygusal dünyasında nasıl bir etki yaptığı önemli bir durumdur. Benlik ile ideal olan benlik arasında kişinin kendisini nasıl gördüğü ve içinde bulunduğu benlik ile ulaşmak istediği benlik arasında farklılıkların olması görülen bir durumdur ve bu normal bir durum olarak görülmektedir (Pişkin, 1999).

Öz saygı algısı yüksek olan kişilerde genellikle kendilerine olan güvenleri, başarıma arzuları, iyimserlik durumları, zor durumlarla baş etme, yeni fikirleri benimseme ve araştıran ve deneyimler konusunda çekingen olmayan sorumluluk sahibi, rahat, verilen işleri özgün olarak yapma gibi özellikler ön planda olmaktadır (Mağden ve Aksoy,1993). Ayrıca daha önceki ihtiyaçları arayış içinde olduklarından ve bu durumlardan tecrübe edindikleri için yeni durumlar ve imkânlar oluşturabilen kişilerdir. (Cohen, 1959). Buradan hareketle araştırma mücadele sporlarında milli olmuş sporcuların branş ve spor yapma yılı değişkenleri açısından karar vermede öz saygı ve karar verme stillerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Mücadele sporlarında özellikle araştırma için seçilen branşlarda sporcuların öz saygıya sahip olmaları ve karar verirken branşlarına uygun kararlar verdiği düşünüldüğünde mücadele sporları açısından önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Araştırma Deseni: Araştırmada belirli bir evren içerisinde örneklem grubu ile yapılan çalışmalar yoluyla evren üzerinde yani tamamında tutumların ve görüşlerin nümerik ve nicel bir biçimde betimlemeyi amaçlayan tarama modeli (Creswell, 2013) içinde genel olarak kullanılan anket çalışması seçilmiştir (Erkuş, 2013).

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Erzurum ilinde farklı liselerde öğrenim gören farklı mücadele sporlarında (Güreş, Boks, Karate, Taekwondo ve Judo) milli olmuş sporcular oluşturmaktadır. Araştırmaya gönüllü katılan toplam 135 öğrenci araştırmanın örneklem grubunu oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan sporculardan katılım için bilgilendirilmiş gönüllü onam formu toplanmıştır.

Veri Toplama Araçları: Araştırma için verilerin toplanmasında, Mann ve ark (1998), tarafından geliştirilen, Deniz (2004), tarafından Türkçeye uyarlanan (Melbourne Decision Making Questionary) "Melbourne Karar Verme Ölçeği" kullanılmıştır. Melbourne Karar Verme Ölçeği iki bölümden oluşmaktadır.

I. Bölüm: Karar vermede öz saygıyı (kendine güven) belirlemeyi amaçlamaktadır. 6 maddeden ve tek alt faktörden oluşmaktadır. **II. Bölüm:** Karar verme stillerini

belirlemeyi amaçlayan, 22 maddeden ve dört alt faktörden oluşan bir ölçektir. Bunlar; **1. Dikkatli Karar Verme Stili:** Bireylerin kararlarını vermeden önce özenli bir şekilde gereken bilgiyi araması ve alternatiflerini dikkatlice değerlendirdikten sonra seçimini yapma durumunu ifade eder. **2. Kaçınan Karar Verme Stili:** Bireylerin kararları vermekten kaçınma, kararları başkalarına bırakma eğiliminde olması ve böylece sorumlulukları bir başkasına bırakarak karar vermekten kurtulma durumu. **3. Erteleyici Karar Verme Stili:** Bireylerin kararları geçerli bir neden olmadan devamlı erteleme, geciktirme ve sürüncemede bırakma durumudur. **4. Panik Karar Verme Stili:** Bireylerinin bir kararı alma ile karşı karşıya kaldıklarında, kendini zamanın baskısında hissederek aceleci davranışlar sergileyip çabuk çözümlere ulaşma çabası durumudur (Deniz, 2004).

MKVÖ I' de yer alan 6 maddenin üçü (2, 4, 6) tersten puanlanmaktadır. Puanlama maddelere verilen "Doğru yanıtı" 2 puan, "Bazen doğru" yanıtı 1 puan, "Doğru değil" yanıtı 0 puan şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek maksimum puan 12'dir. Yüksek puanlar karar vermede öz saygının yüksek olduğunun göstergesidir. MKVÖ II' nin puanlamasında; dikkatli (0 - 12), kaçınan (0 - 12), erteleyici (0 - 10) ve panik (0-10) puan aralığı ile değerlendirilir. Bu ölçekte MKVÖ I gibi yanıtlanmaktadır. Puanların yüksekliği ilgili karar verme stilinin kullanıldığına işaret etmektedir (Deniz, 2004).

Verilerin Analizi: Verilerin analizi aşamasında, demografik değişkenlere yönelik grup ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için; ilk önce sporcuların karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri ölçeği alt boyutlarının normal dağılım gösterip göstermedikleri Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilks testleri ile sınanmıştır. Bu analizlerde bütün değişkenlerde sonuçlar anlamlı çıkmıştır ($p < .05$). Bu nedenle alt problemlere ilişkin bağımsız değişkenlerle; karar vermede öz saygı ve karar verme stilleri parametrik olmayan testlerle sınanmıştır. İkili karşılaştırmalar için Mann-Whitney U Testi ve çoklu karşılaştırmalar için Kruskal-Wallis Varyans Analizi kullanılmıştır. Çoklu karşılaştırmalarda Kruskal Wallis Varyans Analizi sonucu anlamlı farkın çıktığı durumlarda, bu farkın hangi gruplar arasından kaynaklandığını belirlemek için Mann Whitney U Testi uygulanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi için $p=0.05$ seçilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Sporcuların Karar Vermede Özsaygı ve Karar Verme Stilleri Ölçeği Boyutlarının Spor Branşına Göre Karşılaştırılması Gösteren Kruskal Wallis Testi sonuçları

Karar Verme Stilleri	Branş	N	Sıra ort.	df	X ²	P	Anlamlı Fark
Karar Vermede Öz Saygı	A Judo	14	81.75				
	B Taekwondo	24	54.35				

	C	Karate	30	55.75	4	10.265	.036	B<A
	D	Boks	50	75.74				
	E	Güreş	17	74.79				
Panik Karar Verme	A	Judo	14	66.96				
	B	Taekwondo	24	93.33	4	15.728	.003	E<B
	C	Karate	30	69.25				
	D	Boks	50	62.01				
	E	Güreş	17	48.50				
Erteleyici Karar Verme	A	Judo	14	79.29				
	B	Taekwondo	24	96.02	4	20.828	.000	E<B
	C	Karate	30	66.90				
	D	Boks	50	58.59				
	E	Güreş	17	48.76				
Kaçıngan Karar Verme	A	Judo	14	81.46				
	B	Taekwondo	24	76.38	4	9.347	.053	
	C	Karate	30	77.20				
	D	Boks	50	60.02				
	E	Güreş	17	52.32				
Dikkatli Karar Verme	A	Judo	14	61.46				
	B	Taekwondo	24	67.23	4	3.201	.525	
	C	Karate	30	64.85				
	D	Boks	50	66.98				
	E	Güreş	17	83.03				

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların karar verme stilleri ölçeği alt boyutlarından kaçıngan karar verme stili için $[X^2_{(4)} = 9,347; P>0.05]$ ve dikkatli karar verme stili için $[X^2_{(4)} = 3,201; P>0.05]$ spor branşına göre karşılaştırılmasında anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir. Ancak panik karar verme stili $[X^2_{(4)} = 15,728; P<0.05]$ ve erteleyici karar verme stilleri $[X^2_{(4)} = 20,828; P<0.05]$ alt boyutlarının spor branşı değişkenine göre karşılaştırılmasında anlamlı bir şekilde farklılaştıkları sonucuna ulaşılmıştır. Karar vermede özsayı $[X^2_{(4)} = 10,265; P<,036]$ düzeyinin spor branşı açısından anlamlı düzeyde farklılaştığı tespit edilmiştir.

Farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını ortaya çıkarmak için ise Mann Whitney U-testi yapılmıştır. Test sonuçlarına göre; panik karar verme stili ve erteleyici karar verme stillerine yönelik farklılık taekwondo branşında olduğu tespit edilmiştir. Taekwondo branşı ile uğraşan sporcuların panik ve erteleyici karar verme stillerini diğer stillere ve branş sporcularına oranla daha yüksek düzeyde algıladıkları ve kullandıklarını söylememiz mümkündür. Karar vermede özsayı judo branşı ile ilgilenen sporcuların Taekwondo branşı ile ilgilenenlerden daha yüksek düzeyde kullandıkları tespit edilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Sporcuların Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Stilleri Ölçeği Boyutlarının Spor Yapma Yılına Göre Karşılaştırılması Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

	Spor Yapma Yılı	N	Sıra ort.	df	X ²	P	Anlamlı Fark
Karar Vermede Öz Saygı	A	0-1 Yıl	39	74.16	2	8.205	.017*
	B	2-5 Yıl	50	73.81			

	C	6-10 Yıl	46	54.78			
Panik Karar Verme	A	0-1 Yıl	39	64.68			
	B	2-5 Yıl	50	64.95	2	1.740	.419
	C	6-10 Yıl	46	74.13			
	A	0-1 Yıl	39	66.99			
Erteleyici Karar Verme	B	2-5 Yıl	50	66.06	2	.420	.810
	C	6-10 Yıl	46	70.97			
	A	0-1 Yıl	39	60.88			
Kaçınan Karar Verme	B	2-5 Yıl	50	63.82	2	5.290	.071
	C	6-10 Yıl	46	78.58			
	A	0-1 Yıl	39	65.92			
Dikkatli Karar Verme	B	2-5 Yıl	50	68.71	2	.159	.924
	C	6-10 Yıl	46	68.99			

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan sporcuların karar vermede öz saygılarına bakıldığında spor yapma yılı değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır [$\chi^2_{(2)} = 8,205$; $P < 0.05$]. Karar verme stilleri ölçeği alt boyutlarına bakıldığında ise spor yapma yılına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Farklılıkların hangi gruplardan kaynaklandığını ortaya çıkarmak için ise Mann Whitney U-testi yapılmıştır. Test sonuçlarına göre; karar vermede öz saygı stilinin 0-1 yıl arası spor yapanların, 6-10 yıldır spor yapanlardan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yani daha az spor yapma yılına sahip olanların karar vermede öz saygı stillerini sporla uğraşanlara oranla fazla kullandıklarını söylememiz mümkündür.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada lise düzeyinde mücadele sporlarında milli olmuş sporcular için karar vermede öz saygının ve karar verme stillerinin spor branşı ve spor yapma yılı bakımından incelenmesi amaçlanmış ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırma bulguları incelendiğinde taekwondo branşıyla uğraşan sporcuların panik karar verme ve erteleyici karar verme stillerini diğer branş sporcularına oranla daha yüksek düzeyde kullandıklarını söylemek mümkündür. Taekwondo branşının daha çok ani hareketler ve çabuk hareketlerden oluşan bir spor olduğu düşünüldüğünde, sporcuların müsabaka sırasında zaman baskısı altında hissetme, çabuk çözümler üretmek gibi davranışlar içinde bulunmasından panik karar verme stilini kullandığı düşünülmektedir. Taekvondocuların geçerli sebepler dışında ise erteleyici karar verme stillerini güreşçilere göre daha çok kullandıkları görülmüştür. Ayrıca judocuların karar vermede özsaygıyı Taekvondocularından daha yüksek düzeyde kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum judocuların kararlarda kendilerine daha saygılı olduğunu göstermiştir. Yapılan tarama sonucunda spor branşına Keleş ve ark. (2013), sporcuların karar verme stilleri üzerine yapmış oldukları çalışmalarında spor branşına göre karar verme stillerinin farklılaşmadığını ortaya koymuştur. Yapılan çalışmalarda farklı sonuçların ortaya çıkması, çalışma

gruplarının çeşitliliğinden veya farklı spor branşlarının çalışma grupları olarak seçilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde karar vermede özsaygı sonuçlarının spor yapma yılına göre farklılaştığı tespit edilmiş olup, daha az spor yapanların uzun süredir spor yapanlardan karar vermede öz saygıyı daha yüksek düzeyde kullandıkları görülmüştür. Yani spora yeni başlayan sporcuların kararlar verirken daha öz güvenli oldukları düşünülmektedir. İlgili literatür incelendiğinde, Halloway & Baechle (1990)'e göre uzun süredir spor yapan bireylerin yani sporla içli dışlı olanların öz saygı algıları, normal düzeyde sporla ilgilenen veya hiç spor yapmayan bireylere oranla daha yüksek düzeydedir. Bu çalışmanın bulguları araştırma sonuçlarımızla örtüşmeyen sonuçlar ortaya koymaktadır. Bu durum çalışma gruplarının veya araştırma yapılan spor branşlarının farklılık göstermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Diğer bir çalışmada ise Kor (2008) ortaöğretim öğrencileri ile yaptığı çalışmasında spor ile öz saygı arasındaki ilişkiyi spor yapan ve yapmayan bireyler olarak incelemiş ve çalışma bulgularında, uzun süredir spor yapan bireylerin daha az spor yapan bireylere göre öz saygı algılarını yüksek seviyede tespit etmiştir. Genel anlamda ilgili literatür sporla uzun süre uğraşanların öz saygılarının yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Sonuç olarak, sporcuların karar verme stilleri ve karar vermede öz saygı algıları branşlara ve spor yapma yıllarına göre farklılıklar göstermektedir diyebiliriz. Mevcut araştırma sonuçlarının gelecekte yapılacak çalışmalar için literatür kaynağı sağlayacağı düşünülmekte olup benzer çalışmaların farklı spor branşlarındaki sporcular ile mukayeseli olarak yapılması da önerilmektedir.

5. KAYNAKÇA

Bursalıoğlu, Z. (2005). *Eğitim yönetiminde teori ve uygulama*. Ankara: Pegem Yayınları.

Clemen, R. T., & Reilly, T. (2001). *Making hard decisions with decision tools* (2nd rev. ed.). Pacific Groce, CA: Duxbury Thomson Learning.

Cohen, A. R. (1959). Some implications of self-esteem for social influence. In I. L. Janies et al. (Eds.), *Personality and persuasibility* (pp. 102–120). New Haven, Conn: Yale University Press.

Creswell, J. W. (2013). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev. Selçuk Beşir Demir). Ankara: Eğiten Kitap.

Daft, R. L. (1994). *Managerial decision making management* (3. Edition.). Orlando: The Dryden Pres.

Deniz, M. E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı karar verme stilleri ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(4).

Erkuş, A. (2013). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Ankara: Seçkin Yayın.

Halloway, J., & Baechle, T. (1990). Strength training for female athletes. *Journal of Sport Medicine*, 9, 216-228.

Harris, R. (1998). *Introduction to decision making*. Colifornia: Vanguard University of Southern Colifornia.

Kelecek, S., Altıntaş, A., & Aşçı, F. H. (2013). Sporcuların karar verme stillerinin belirlenmesi. *CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 21-27.

Koçel, T. (2001). *İşletme yöneticiliği*. İstanbul: Beta Basım.

Kor, M. (2008). *Sivas il merkezindeki ortaöğretim öğrencilerinde sporun öz saygı düzeyine etkisinin araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Kuzgun, Y. (1992). Karar stratejileri ölçeği: Geliştirilmesi ve standardizasyonu. *VII. Ulusal Psikoloji Kongresi Bilimsel Çalışmaları* (ss.161-170). Ankara.

Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Mağden, D., & Küçük Aksoy, A. (1993). Denetim odağı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *9. Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri*. Ankara: Ya-pa Yayınları.

Mann, L., Radford, M., Burnett, P., Ford, S., Bond, M.,...Yang, K. S. (1998). Cross-cultural differences in self-reported decision-making style and confidence. *International Journal of Psychology*, 33, 325-335.

Marco, C. D., Hartung, P. J., Nevman, I., & Parr, P. (2003). Validity of the decisional process inventory. *Journal of Vocational Behavior*, 63, 1-19.

Pişkin, M. (1999). *Özsaygıyı geliştirme eğitimi, ilköğretimde rehberlik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Makale Geliş (Submitted) : 28.05.2019

Makale Kabul (Accepted) : 05.08.2019